

โรคและแมลงศัตรู



ถึงแม้ชวนชมจะเป็นพืชที่ทนทานต่อความแห้งแล้ง มีโรคและแมลงรบกวนค่อนข้างน้อย แต่ถ้าไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ให้ดี ต้นชวนชมอาจมีการชะงักการเจริญเติบโต ทрудโทรม และออกดอกน้อยลง ซึ่งมีโรคและแมลงที่ควรป้องกันกำจัดดังนี้

โรค

การเกิดโรคจะมีอาการรุนแรงมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความอ่อนแอของต้นพืช ความรุนแรงของเชื้อโรคและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเกิดโรคในขณะนั้น โดย

ผู้ปลูกเลี้ยงควรสังเกตและทำความเข้าใจพฤติกรรมของต้นไม้ว่าต้องการปัจจัยต่างๆ มากน้อยเพียงใด โรคที่มักเกิดกับชวนชมมีดังนี้

1. โรคโคนเน่า เกิดจากเชื้อรา *Phytophthora* sp.

ลักษณะอาการ คือ โคนต้นจะนิ่มเปลือกอ่อน และต่อมามีเชื้อราเข้ามาทำลายเนื้อไม้ภายในลำต้น มีกลิ่นเหม็น มองเห็นสปอร์ของเชื้อรากระจายทั่วบริเวณรอยแผล

สาเหตุ

- การขาดน้ำ คือ รดน้ำไม่ถึงด้านล่าง



โรคโคนเน่าในชวนชม



โรคใบจุดในใบชวนชม

ของเครื่องปลูก ทำให้เนื้อไม้ในโคนต้นนุ่ม

- การใส่ปุ๋ยเคมี คือ ใส่ปุ๋ยมากเกินไป หรือใส่ปุ๋ยแล้วไม่กลบดิน เมื่อรดน้ำเม็ดปุ๋ย อาจกระเด็นไปติดกับโคนต้น ความเค็มของ ปุ๋ยจะทำให้โคนต้นเป็นแผลได้

- ดินปลูกแน่น มีการระบายน้ำไม่ดี
- เชื้อราที่เข้าทำลายเมื่อมีสภาวะ

เหมาะสมที่เกิดจากสาเหตุ 3 ประการแรก

การป้องกันกำจัด

1. ผู้ปลูกเลี้ยงต้องคอยสังเกตและ รดน้ำให้เหมาะสม

2. เมื่อใส่ปุ๋ยแล้วต้องระวังไม่ให้ปุ๋ยติด โคนต้น และควรรดน้ำทันทีหลังใส่ปุ๋ย

3. เพิ่มเครื่องปลูกที่มีคุณสมบัติช่วยให้ ดินโปร่ง เช่น กาบมะพร้าวสับ ไม้ผุแห้ง และเปลือกถั่ว เป็นต้น

4. เมื่อเชื้อราเข้าทำลาย ใช้สารเคมีชนิด ดูดซึม มีชื่อสามัญว่า fosetyl-aluminium และมีชื่อการค้าว่า อาลีเอท ผสมน้ำตาม อัตราส่วนที่กำหนด รดรอบๆ โคนต้น

2. โรคใบจุด เกิดจากเชื้อรา *Cercospora* sp. ทำให้ใบสูญเสียพื้นที่ในการสังเคราะห์แสง

ลักษณะอาการ คือ ใบเป็นจุดสีน้ำตาล หัวใบ และขยายลุกลามเป็นวงกว้าง แล้ว ทำให้ใบร่วงเร็ว

สาเหตุ มักระบาดในฤดูฝนช่วงที่มีความชื้นสูง เหมาะต่อการเข้าทำลายของ เชื้อรา

การป้องกันกำจัด ใช้สารเคมีชนิด ดูดซึมมีชื่อสามัญว่า fosetyl-aluminium และมีชื่อการค้าว่า อาลีเอท ผสมน้ำตาม อัตราส่วนที่กำหนด ฉีดพ่นให้ทั่วใบ

แมลงศัตรู

ดอกไม้งาม มักจะดึงดูดเหล่าแมลงต่างๆ ซึ่งมีทั้งแมลงที่พึ่งพาอาศัย และแมลงศัตรูที่มีการทำลาย แบ่งได้ 2 ประเภทดังนี้

1. แมลงปากดูด

1.1 เพลี้ยไฟ เป็นแมลงศัตรูที่สำคัญของชวนชม มีการแพร่ระบาดในช่วงที่อากาศแห้งแล้ง หรือฝนทิ้งช่วงนานๆ โดยเฉพาะช่วงที่อากาศร้อนและมีความชื้นสูง โดยเข้าทำลายทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยที่มีขนาดเล็กมาก สีน้ำตาล ลำตัวยาว 1-2 มิลลิเมตร

ลักษณะการทำลาย มักทำลายส่วนที่อ่อนของต้นพืช เช่น ยอด ใบอ่อน และดอกตูม โดยให้ปากเขี่ยให้เนื้อเยื่อพืชช้ำเป็น

ทางยาว แล้วดูดกินน้ำเลี้ยงของพืช ทำให้เป็นรอยขีดสีขาว ต่อมาจะเหี่ยวแห้ง บิดเบี้ยวเป็นสีน้ำตาล และใบหลุดร่วง

การป้องกันกำจัด

1. การใช้กับดักกาวเหนียว เพื่อลดการระบาด

2. เป็นแมลงที่ออกหากินในตอนกลางวัน ช่วงเวลา 8.00-12.00 น. ควรฉีดพ่นสารเคมีในช่วงเช้า ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ดังตาราง

1.2 เพลี้ยแป้ง มีลำตัวอ่อนนุ่มปกคลุมเส้นขนสีขาวคล้ายแป้ง ลำตัวกว้าง 4-6 มิลลิเมตร ยาว 6 มิลลิเมตร ตัวเต็มวัยเพศเมียไม่มีปีก ส่วนเพศผู้มีปีกสองคู่ เพลี้ยแป้งถ่ายมูลน้ำตาลานเพื่อล่อมด ซึ่งเป็นพาหะในการนำตัวอ่อนและไข่ของเพลี้ยแป้ง



ฝักที่โดนเพลี้ยไฟทำลาย



ยอดบิตเน็ยจากการทำลายของเพลี้ยไฟ



เพลี้ยแป้งมักซ่อนตัวตามหลังใบและหลังใบ

ไปแพร่ระบาดยังต้นอื่นๆ นอกจากนี้มูล น้ำหวานยังเป็นอาหารของราดำด้วย ทำให้ ราดำเกาะบนใบ ลดพื้นที่ในการสังเคราะห์แสง

ลักษณะการทำลาย เพลี้ยแป้งจะดูดกินน้ำเลี้ยงตามหลังใบ ซอกใบ ยอดใบ และ ดอกอ่อน ทำให้กิ่งงอ ชะงักการเจริญเติบโต ใบเหลือง และร่วง

การป้องกันกำจัด

1. ถ้ามีการระบาดน้อย อาจใช้มือหยิบทิ้ง ฉีดน้ำล้างเพลี้ยแป้งออก หรือใช้สาลีสีฟันปลายไม้ชุบแอลกอฮอล์แตะกับตัวเพลี้ยแป้งเพื่อทำลาย

2. กำจัดมดซึ่งเป็นตัวพาหะ โดยใช้สารคาร์บาริลหรือไดอะซินอน

3. เมื่อมีการระบาดมากขึ้น ใช้สารสกัดจากสะเดาฉีดพ่นห่างกัน 4-5 วัน ติดต่อกัน 2 ครั้ง หรือเคมีประเภทดูดซึม ดังตาราง หน้า 40

1.3 แมลงหีวขาว แพร่ระบาดในช่วงอากาศร้อนแห้งแล้ง ลำตัวเล็กบางสีขาว ตัวเต็มวัยมีปีกบางสองคู่

ลักษณะการทำลาย ดูดกินน้ำเลี้ยงเฉพาะใบพืช บริเวณใต้ใบ ทำให้ใบบิดงอ แคระแกร็น มีสีเหลือง ร่วงก่อนกำหนด

การป้องกันกำจัด

1. ทำความสะอาดบริเวณโคนต้นให้สะอาด ตัดแต่งทรงพุ่มให้โปร่ง เพื่อไม่ให้ เป็นแหล่งสะสมโรคและแมลง

2. ใช้สารเคมีฉีดพ่นสารเคมี ดังตาราง หน้า 40

ชนิดแมลง	ชื่อสามัญ	ชื่อการค้า
เพลี้ยไฟ	คาร์บาริล เอ็นโดซัลแฟน มาลาไทออน เมทธิโอคาร์บ คาร์โบซัลแฟน	เซฟวิน 85 เปอร์เซนต์ ซีโอดาน 35 EC มาลาไทออน 83 เปอร์เซนต์ เมซูโรล 50 WP พอสซ์ 20 เปอร์เซนต์ EC
เพลี้ยแป้ง	อะเซฟเฟต มาลาไทออน	อะกรีเม็ค, ออรีน มาลาไทออน
แมลงหริ่งขาว	เอ็นโดซัลแฟน เดลต้าเมตตริน	เอนโดซาน ดีซีล

2. แมลงปากกัด

2.1 หนอนแก้วดอกไม้ เมื่อเจริญเติบโตเป็นตัวเต็มวัยกลายเป็นผีเสื้อสีเหลืองแต่มีสีดำทั่วทั้งปีก อาศัยนำหวานจากดอกไม้ ผลมพันธุ์และวางไข่บนยอดอ่อน พักอ้อมมากเป็นตัวหนอนสีเขียว ยาว 3-10 เซนติเมตร มีลายสีดำพาดตามตัว มีลักษณะเด่นคือปลายลำตัวมีหางเป็นติ่งสีดำ (caudal horn)

ลักษณะการทำลาย ตัวอ่อนเริ่มกินยอดอ่อน ใบอ่อน และดอกอ่อน เมื่อโตขึ้นกัดกินใบลงมาจากยอด ทำให้ต้นชะงักการเจริญเติบโต ดอกไม้มีตำหนิเสียรูปทรง ถ้ามีการระบาดมากอาจกัดกินใบได้จนหมดต้น ทำให้ต้นโทรมและตายได้

2.2 หนอนเจาะสมอฝ้าย ระบาดมากในช่วงฤดูหนาว-ฤดูร้อน (ก.พ. - พ.ค.) ตัวเต็มวัยเมื่อกางปีกกว้างมีขนาด 3.2-3.8 เซนติเมตร ปีกคู่หน้าสีน้ำตาลอมแดง มีจุดประสีดำ ปีกคู่หลังมีสีน้ำตาลอ่อน มีแถบสีน้ำตาลเข้ม



หนอนแก้วดอกไม้กัดกินใบชวนชม

ปลายปีก ปลายท้องมีฟูนสีเหลือง วางไข่ เป็นฟองเดี่ยวๆ รูปกลมสีเหลืองตามใบและ กลีบดอก หนอนมีขนสั้นเล็กๆ ตามลำตัว มีรอยต่อระหว่างข้อปล้องชัดเจน ตัวหนอน เข้าตักแต่ตามใบไม้แห้ง

ลักษณะการทำลาย มักทำลายคล้ายกับ หนอนกระหู่หอม โดยมุดเข้าไปกัดกินอยู่ใน กลีบดอก การพ่นสารเคมีจากภายนอกทำให้

เข้าไปออกฤทธิ์ได้ยาก

การป้องกันกำจัด

1. ถ้าพบผีเสื้อของหนอนชนิดนี้ใช้สวิง จับแมลงโฉบตัวผีเสื้อออกไปทำลาย และถ้า หนอนมีจำนวนน้อยให้ใช้มือจับออกไปทิ้ง หรือทำลาย

2. ถ้ามีการระบาดมากใช้สารเคมีป้องกัน กำจัด ดังตารางต่อไปนี้

ชนิดแมลง	ชื่อสามัญ	ชื่อการค้า
หนอนแก้วดอกไม้	Methomyl	Lannate
หนอนเจาะสมอฝ้าย	Methomyl	Lannate
	Monocrotophos	Azodrin
	Sulprophos	Bolstar

